

ANALYSE AF KULTURFORENINGERNE VILKÅR I KØBENHAVN, 2016

1. Baggrund for analysen s. 3
2. Hovedkonklusioner og anbefalinger s. 4
3. Fakta om kulturforeningerne s. 7
4. Analyser og anbefalinger s. 11
5. Anbefalinger der går igen på tværs af
spejder/samråds- og kulturforeninger s. 24
6. Analysens metoder s. 25

I. BAGGRUND FOR ANALYSEN

Hvordan har kulturforeningerne i København det? Hvilke drømme, udfordringer og behov har de? Og hvordan ser livet som kulturforening ud i en storby i 2016? Det er nogle af de spørgsmål, som denne analyse forsøger at besvare. Formålet med analysen er at komme med konkrete anbefalinger til, hvordan vilkårene for kulturforeningerne i København kan forbedres.

I denne analyse er "kulturforeninger" defineret ved at være de foreninger, der har aktiviteter inden for genrer som musik, teater, dans, billedkunst, rollespil, performance, litteratur og film. Kulturforeningerne er undervejs i analysen kommet med deres bud på, hvad der er deres særkende, og hvad de giver til København som by. Deltagerne pointerede først og fremmest, at kulturforeningerne skaber rammer for, at mennesker kan engagere og udfolde sig. Et særkende ved kulturforeningerne er, at deres medlemmer er kulturskabere, der ofte arrangerer aktiviteter og oplevelser for andre end dem selv, hvilket bidrager til at gøre København attraktiv og levende. Samtidig fungerer kulturforeningerne som en base for vækstlaget i byen og føder talenter, der bruger foreningerne som et "laboratorium" for kulturelt iværksætteri.

Nærværende rapport beskriver foreningernes egne anbefalinger til at forbedre deres vilkår inden for emner som faciliteter, støtte og administration, medlemmer og frivillige samt samarbejde. Foreningerne er blevet inddraget på forskellig vis (spørgeskema, workshops, interviews), og hermed er deres stemme kommet til udtryk.

Analysen er sat i værk af Folkeoplysningsudvalget, som i maj 2016 besluttede at afsætte midler til at udføre to analyser af henholdsvis spejder- og samrådsforeningerne og kulturforeningerne i byen. Analyserne er stort set sammenlignelige med to rapporter, der omhandler samme foreningstyper, som Folkeoplysningsudvalget fik udarbejdet i 2009.

Nærværende rapport beskæftiger sig udelukkende med kulturforeningerne, mens spejder- og samrådsforeningerne behandles i en særskilt rapport. Til slut i rapporten peges på en række forslag og anbefalinger, der går på tværs af de to foreningstyper.

Analysen er foretaget i efteråret 2016 af afdelingen Fritid KBH i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Vi vil gerne takke repræsentanterne fra foreningerne, som på forskellig vis har bidraget og deltaget i processen.

2. HOVEDKONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

I analysen har foreningerne peget på en række anbefalinger og forslag til at forbedre deres vilkår. Anbefalingerne opridses her indledningsvis for det samlede overblik. I de efterfølgende afsnit analyseres foreningerne og de enkelte områder nærmere, og anbefalingerne konkretiseres mere.

Faciliteter
<ul style="list-style-type: none">• Samarbejdet med kulturhusene skal fornyes, styrkes og udvides, både i forhold til lokaler, aktiviteter og rådgivning• Der er behov for at optimere foreningernes brug af offentlige lokaler, bl.a. i forhold til opbevaring, adgangsforhold og akut hjælp• Der bør være bedre muligheder for specialindrettede faciliteter til kulturaktiviteter (særligt teater, dans og rollespil) og bedre opbevaringsforhold af særlige rekvisitter, hvis foreningerne skal vokse i medlemstal• Der bør etableres faciliteter til kulturforeningerne i de nye byområder, og foreningerne bør inddrages mere i processen
Støtte og administration
<ul style="list-style-type: none">• Administrationen skal lettes ved at optimere og digitalisere de administrative løsninger (indberetning, booking af faciliteter mv.) og tilbyde et regnskabsprogram til foreningerne• Aldersgrænsen for kulturforeningernes medlemstilskud bør sættes op til 30 år• Det skal gøres nemmere for foreningerne at søge Udviklingspuljen for børn og unge• Kommunen og Kultur KBH bør tilbyde mere generel rådgivning til foreningerne via kurser, vejledninger og rådgivningstilbud
Medlemmer og aktiviteter
<ul style="list-style-type: none">• Der bør gøres en særlig indsats for at inddrage udsatte børn og unge, bl.a. ved at give mulighed for frikontingent

STATUS PÅ KULTURFORENINGERNE I KØBEHAVN

Der er knap 100 kulturforeninger i København, hvoraf 48 har besvaret spørgeskemaet i forbindelse med denne analyse. Kulturforeningerne er kendetegnet ved, at de ofte er relativt små, og at der er en stor udskiftning blandt foreningerne. Af besvarelserne i spørgeskemaet fremgår det, at det rent medlems- og aktivitetsmæssigt går udmærket for foreningerne. I spørgeskemaet angiver 50 % af foreningerne, at de har fået flere medlemmer inden for de sidste år, mens 30 % har status quo. Kun godt 16 % har mistet medlemmer. Foreningerne har også typisk let ved at tiltrække frivillige og mener, at deres aktiviteter fungerer godt.

Men der findes også områder, hvor kulturforeningerne er udfordrede. Det gælder blandt andet facilitetsområdet, hvor aktiviteter som rollespil, teater, musik og billedkunst ofte kræver nogle særlige forhold, som er svære at finde i København. Desuden opleves det at skulle administrere en forening i traditionel forstand også som en byrde for de frivillige. Mange foreninger peger også på, at de savner netværk, mere viden og erfaringsudveksling blandt hinanden. Analysen viser, at kulturforeningerne typisk ikke har så meget dialog med kommunen, og måske ikke er klar over de tilbud om støtte og hjælp, som findes.

VELFUNGERENDE OG UDFORDRENDE OMRÅDER

Foreningerne er i spørgeskemaet blevet bedt om at markere hvilke områder, som de oplever som mest velfungerende og mest udfordrende i spørgeskemaet. De havde mulighed for at vælge tre områder inden for hver kategori.

Mest velfungerende områder	Mest udfordrede områder
<ul style="list-style-type: none">• Aktiviteter (79 %)• Administration (44 %)• Frivillige/ instruktører (42 %)	<ul style="list-style-type: none">• Økonomi (40 %)• Faciliteter (33 %)• Medlemstilslutning (25 %)

I de to workshops har der været talt en del om administration som et af de mest udfordrede områder på trods af, at det ikke er et område, der skiller sig ud i spørgeskemaet. Faciliteter fyldte også meget på de to workshops, ligesom organisering og samarbejde mellem foreningerne blev diskuteret en del. Det er primært inden for disse områder, at deltagerne har foreslået konkrete anbefalinger, som ses ovenfor.

FORSKEL PÅ FORENINGERNE

Kulturforeningerne er dog indbyrdes ret forskellige, og der er også forskelle i deres svar, når man deler dem op i kategorier. De mindre foreninger (under 50 medlemmer) oplever størst udfordringer med økonomi (33 %), medlemstilslutning (29 %), administration (24 %) og faciliteter (24 %). De mellemstore foreninger (50-100 medlemmer) oplever flest udfordringer med faciliteter (44 %), økonomi (50 %) og kommunikation (31 %). De store foreninger (over 100 medlemmer) har størst udfordringer med frivillige/instruktører (36 %), faciliteter (36 %) og økonomi (36 %).

Der er ikke de store forskelle på de oplevede udfordringer, når vi deler foreningerne op på aktiviteter. Dog er der en lille tendens til, at foreninger inden for teater, rollespil og performance oplever, at faciliteter er mere udfordrende end de andre typer foreninger. Det er i høj grad de yngre foreninger (under 15 år gamle), der markerer faciliteter, som en udfordring. Til gengæld oplever de ældre foreninger i højere grad udfordringer med administrationen.

SAMMENLIGNING MED ANBEFALINGER FRA 2009

I dette afsnit sammenlignes kort denne analyses anbefalinger med hovedpointerne fra den analyse, som Folkeoplysningsudvalget fik udarbejdet i 2009. I begge analyser er det særligt faciliteter og økonomi, der udfordrer kulturforeningerne.

Der er fortsat et stærkt ønske om bedre opbevaringsfaciliteter og mulighed for at benytte specialfaciliteter. Analysen i 2009 anbefalede, at der blev nedsat et udvalg, der skulle afdække egnede lokaler, og der er stadig et behov for et overblik over mulige eksisterende faciliteter. Det blev fremhævet i 2009, at kulturhuse kun til kulturforeninger opleves som en fordel, og denne analyse fremhæver blandt andet, at samspillet med kulturhusene kan styrkes og udvides, ligesom foreningerne på sigt drømmer om særskilte kulturfaciliteter.

På det administrative område er det blevet foreslået i begge analyser at hæve kulturforeningernes aldersgrænse for medlemstilskud til 30 år. Argumentet er, at en stor del af kulturforeningernes medlemmer er 20-30 år, og det især er de ældre medlemmer i denne gruppe, som bidrager til foreningens virke og oplæringen af nye medlemmer. Desuden kan være en del administrativt dobbeltarbejde for foreningerne, da de indberetninger, som foreningerne skal lave til DUF, er baseret på en aldersgrænse på 30 år.

I forlængelse af anbefalingerne fra 2009 er KulturKBH blevet etableret som en paraplyorganisation for kulturforeningerne, og der blev i 2016 bevilget 300.000 kr. årligt til forlængelse i 2016-2018. I denne analyse er det blevet klart, at en del kulturforeninger ikke kender til KulturKBH, men stadig efterspørger tilbud som KulturKBH fremadrettet vil stå for.

3. FAKTA OM KULTURFORENINGERNE

I det følgende præsenteres en række fakta om kulturforeningerne. Tallene er trukket ud af Kultur- og Fritidsforvaltningens system, og dækker over de foreninger, som enten selv har sat kryds i musik, teater eller kultur, da de blev registreret, eller har sat kryds i "andet" og efterfølgende noteret, at de laver en af følgende genre: musik og kor, teater og scenekunst, dans, billedkunst, rollespil, cirkus og performance, litteratur og film.

Der er i alt 69 kulturforeninger, der modtager medlems- og/eller lokaletilskud i 2016. Derudover findes 28 kulturforeninger, der ikke modtager tilskud, men låner kommunale lokaler i 2016.

Samlet set har de 69 foreninger, der får tilskud, registreret 12.085 medlemmer i 2015¹. De 28 foreninger, der blot låner offentlige lokaler, har ikke registreret deres medlemstal i kommunen og tælles ikke med her.

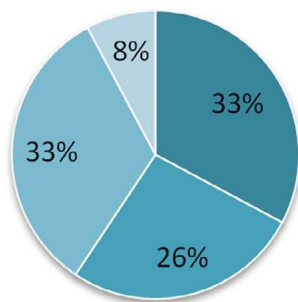
Medlemmerne fordeler sig således aldersmæssigt:

	0-12 år	13-18 år	19-24 år	25-59 år	60+ år	Total
Antal	5.559	1.862	1.343	3.142	179	12.085
Procent	46 %	15,5 %	11 %	26 %	1,5 %	100 %

I gennemsnit har hver kulturforening ca. 175 medlemmer, men der er stor forskel på størrelserne af de enkelte foreninger. Den største forening har godt 1.200 medlemmer, mens de mindste foreninger har 10-15 medlemmer.

Foreningernes størrelse

■ 0-50 medl. ■ 51-100 medl. ■ 101-500 medl. ■ over 500

Derudover er det Kultur- og Fritidsforvaltningens formodning, at der eksisterer en række andre kulturforeninger i byen, som enten ikke er registreret eller blot låner lokaler i kulturhuse eller andre steder. Det har ikke været muligt at indhente statistik eller kontaktoplysninger på disse, og de er ikke inddraget i denne analyse.

¹ Tallene er baseret på foreningernes regnskabsaflæggelse for 2015/ansøgning for 2017. De faktiske tal er fra 2015. To af de 69 foreninger er så nye, at de ikke har indrapporteret medlemstal endnu.

HVORDAN ER UDVIKLINGEN SIDEN 2009?

Statistikken fra forvaltningens register viser, at der er en stor udskiftning af kulturforeningerne, og det er derfor svært at lave en præcis sammenligning over tid. Ud af de 69 kulturforeninger, som er registreret med medlemstilskud i 2016, er der kun 38, som også var registreret med medlemstilskud i 2009. Blandt disse 38 foreninger er det samlede medlemstal steget fra 6.312 medlemmer i 2009 til 7.897 medlemmer i 2016. Dette er en stigning på 1.585 medlemmer, hvilket svarer til ca. 25 %. Stigningen er både sket blandt medlemmer over og under 25 år.

FORENINGERNE I SPØRGESKEMAET

Når man kaster et blik på de 48 kulturforeninger, der har besvaret spørgeskemaet, ses det, at foreningerne typisk er relativt unge, de er ikke så store, og de laver aktiviteter for en bred aldersgruppe.

Det kan konstateres, at de fleste foreninger, der har besvaret spørgeskemaet er mellem 6 og 15 år gamle (58 %). 27 % af foreningerne er over 16 år gamle, mens en enkelt er over 40 år gammel. 2 foreninger (4 %) har eksisteret i under 1 år, mens 4 foreninger (8 %) er 1-5 år gamle.

44 % af foreningerne er relativt små med op til 50 medlemmer, mens 33 % er mellemstore med 51-200 medlemmer. 23 % har over 200 medlemmer.

Nedenstående tabel viser hvilke aktiviteter, de foreninger, der har svaret på spørgeskemaet, laver. 33 af foreningerne laver kun én type aktivitet. 14 af foreningerne laver flere slags aktiviteter².

Aktivitetstype	Procent	Antal
Idræt	4,2 %	2
Mellemfolkeligt arbejde	4,2 %	2
Teater/scenekunst	21 %	10
Musik/kor	58 %	28
Dans	33 %	16
Billedkunst	15 %	7
Rollespil	8 %	4
Performance/cirkus	13 %	6
Film	4 %	2
Litteratur	6 %	3
Andet	8 %	4
Respondenter		48

⁴ De foreninger, der har sat kryds i idræt eller mellemfolkeligt arbejde, laver også kulturelle aktiviteter af en eller anden art.

Når man kigger på hvilke målgrupper, der er størst blandt kulturforeningerne, ses det af nedenstående tabel, at aldersgrupperne fordeler sig nogenlunde ligeligt. Bemærk, at foreningerne har haft mulighed for at sætte flere krydser.

Målgruppe	Procent	Antal
0-6 år	30 %	14
7-12 år	46 %	22
13-18 år	67 %	32
19-25 år	63 %	30
26-59 år	60 %	29
60+ år	48 %	23
Respondenter		48

Samlet set laver 17 foreninger kun aktiviteter for medlemmer under 25 år, mens 9 foreninger kun laver aktiviteter for medlemmer over 25 år. Der er fem foreninger, der laver aktiviteter for alle aldersgrupper (0- over 60 år), og det primært de store foreninger over 300 medlemmer. Fire foreninger laver aktiviteter kun for unge 13-25 år.

4. ANALYSER OG ANBEFALINGER

Nedenstående afsnit er organiseret omkring fire emner, som er centrale for foreningernes drift og udvikling: faciliteter, støtte/administration, medlemmer/frivillige samt organisering/samarbejde. Nedenfor beskrives de enkelte områder detaljeret, og der tages højde for både faktuelle oplysninger, resultater fra spørgeskemaundersøgelsen og materiale fra interviews og workshops.

FACILITETER

Anbefalinger i forhold til faciliteter

- Samarbejdet med kulturhusene skal fornyes, styrkes og udvides, både i forhold til lokaler, aktiviteter og rådgivning
- Der er behov for at optimere foreningernes brug af offentlige lokaler, bl.a. i forhold til opbevaring, adgangsforhold og akut hjælp
- Der bør være bedre muligheder for specialindrettede faciliteter til kulturaktiviteter (særligt teater, dans og rollespil) og bedre opbevaringsforhold af særlige rekvisitter, hvis foreningerne skal vokse i medlemstal
- Der bør etableres faciliteter til kulturforeningerne i de nye byområder, og foreningerne bør inddrages mere i processen

Som nævnt indledningsvis fylder facilitetsområdet meget for kulturforeningerne. Generelt oplever foreningerne, at det er en stor byrde for de frivillige at finde, booke eller drive faciliteterne, men at det er en helt essentiel opgave i foreningerne.

Foreningerne har i spørgeskemaet svaret på hvilke typer lokaler, de benytter. Størstedelen af foreningerne benytter offentlige lokaler, men der også en del, der har egne eller lejede lokaler. Få kulturforeninger benytter udendørs arealer.

Lokaletype	Procent	Antal
Offentlige lokaler stillet til rådighed af kommunen	66%	29
Privatejede lokaler	23%	10
Lejede lokaler	32%	14
Offentlige udendørs arealer	9%	4
Andet	14%	6
Respondenter		44

Generelt er foreningerne overvejende tilfredse med standen af de lokaler, de benytter (73 %), og udstyret i lokalerne (61 %). En overvægt af foreningerne (55 %) er enige i, at det er let at få adgang til egnede faciliteter. 30 % noterer, at adgangen til faciliteter begrænser dem i at få flere medlemmer. Dette gælder især for de store foreninger, hvoraf 44 % er enige eller delvist enige i, at adgangen til faciliteter begrænser dem i at få flere medlemmer.

Især en større andel af teater-, performance-, og rollespilsforeningerne (36 %) samt danseforeningerne (33 %) mener, at faciliteterne begrænser dem i at få nye medlemmer, mens musikforeninger (15 %) og de foreninger, der laver litteratur og billedkunst (14 %), i mindre grad mener, at faciliteterne begrænser dem.

Hvis man ønsker at give flere borgere i København mulighed for at deltage i kulturforeningerne, kan det altså være relevant at arbejde for flere faciliteter eller bedre udnyttelse af de eksisterende faciliteter til især de større foreninger indenfor dans, teater, performance og rollespil.

MERE SAMARBEJDE MED KULTURHUSENE

En del kulturforeninger samarbejder med de offentlige kulturhuse, bl.a. i forhold til aktiviteter, arrangementer og kurser. Men flere foreninger efterspørger mere samarbejde med kulturhusene og et bedre overblik over, hvem de er, og hvordan man kan samarbejde med dem. Der kunne fx være et potentiale i at samarbejde i forhold til flere offentlige faciliteter til foreningerne. Konkret foreslås:

- At der skabes et bedre overblik over kulturhusene (hvem er de, og hvordan kan foreningerne samarbejde med dem?)
- At der afsættes midler til at købe facilitetstid i kulturhusene, som foreningerne gratis kan benytte

En dialog med to kulturenheder i Kultur- og Fritidsforvaltningen i forbindelse med denne analyse peger på, at der er et stort potentiale for, at kulturhusene spiller en større rolle overfor kulturforeningerne. Dette gælder både i forhold til lån af lokaler, viden om lokalområdet og decideret rådgivning og kurser for foreningerne.

OPTIMERING AF BRUGEN AF DE OFFENTLIGE LOKALER

Som det fremgår af tabellen *Lokaletype* på side 11, benytter størstedelen af kulturforeningerne sig af offentlige lokaler. På de to workshops ønskede flere foreninger, at brugen af de offentlige lokaler optimeres. Der er kommet en række konkrete, praktiske forslag til dette. Konkret foreslås:

- Mere opbevaringsplads til udstyr samme sted som aktiviteterne
- Nøglekortsystemet skal sættes op i de lokaler, som foreningerne gerne vil bruge (fx billedkunstlokaler på skoler)
- Oprettelse af en hotline, så man kan få akut assistance, når man har problemer med adgangen til lokalerne
- Bedre information i bookingsystemet omkring hvilket udstyr, der er i de offentlige lokaler
- Mulighed for at låne offentlige lokaler til fester/ arrangementer

Desuden er det blevet nævnt, at det er udfordrende, når samme forening spredes over mange lokaliteter. Dette gælder både i forhold til opbevaring og transport af udstyr samt kommunikation i foreningen.

BEHOV FOR SPECIALINDRETTEDE FACILITETER TIL KULTURAKTIVITETER

Mange af kulturforeningerne har behov for specialindrettede faciliteter og opbevaringsmuligheder, hvilket fremgår både i spørgeskemaet og i de afholdte workshops. Flere specialindrettede faciliteter vil generelt give plads til flere medlemmer i foreningerne. I forhold til opbevaring af udstyr er det bl.a. blevet påpeget, at det er lettere at deles om rekvisitter mv., hvis de samles i fælles opbevaringsrum (modsat hjemme hos folk privat). Der er fx et stort potentiale i at optimere øvelokalerne med fælles musikudstyr, som alle kan benytte. Konkret foreslås det:

- At der etableres flere specialindrettede lokaler til særligt teater, dans og rollespil
- At der etableres mere opbevaringsplads til bl.a. teater og billedkunst
- At der bliver mulighed for støtte til semi-offentlige og private lejemaal for foreninger, der har specialiserede behov, og som det er nu, selv betaler for at leje faciliteter
- At der etableres en form for "lokaledatabase", der giver et overblik over, hvilke specialindrettede lokaler, der findes i byen (både offentlige og private)

ETABLERING AF FACILITETER I NYE BYOMRÅDER

Flere foreninger har peget på, at der ofte mangler faciliteter til kulturforeningerne i Københavns nye byområder. Foreningerne oplever dog, at det kræver tid, overskud og viden om processerne, hvis man skal øve indflydelse på nye faciliteter. Der er derfor et ønske om at etablere en proces, hvor kulturforeningernes forhold i højere grad indtænkes i de nye byområder. Konkret foreslås det:

- At der etableres faciliteter til kulturforeningerne i de nye byområder, og at foreningerne i højere grad inddrages i processen

I fremtiden vil det være relevant at kigge nærmere på muligheden for at etablere større kulturcentre, hvor flere foreninger kan samles, men dette kræver en nærmere undersøgelse end denne analyse kan give.

EGNE FACILITETER OG DELING MED ANDRE

En del kulturforeninger har egne lokaler, og det er blevet fremhævet, at det betyder meget for en forening i forhold til identitet, ejerskab og fastholdelse af især de unge medlemmer. I den forbindelse er tilskuddet til husleje essentielt. Der er desuden blevet påpeget, at foreningernes lejekontrakter kan være svære at gennemskue og få opdateret til de aktuelle forhold.

På den ene workshop blev der talt en del om samlokalisering af flere foreninger. Flere frivillige mener, at det vil være en stor fordel for foreningerne, men kræver meget energi at få op at stå. Emnet er dog et område, som med fordel kan undersøges nærmere i fremtiden.

STØTTE OG ADMINISTRATION

Anbefalinger i forhold til støtte og administration

- Administrationen skal lettes ved at optimere og digitalisere de administrative løsninger (indberetning, booking af faciliteter mv.) og tilbyde et regnskabsprogram til foreningerne
- Aldersgrænsen for kulturforeningernes medlemstilskud sættes op til 30 år
- Det skal gøres nemmere for foreningerne at søge Udviklingspuljen for børn og unge
- Kommunen og Kultur KBH bør tilbyde mere generel rådgivning til foreningerne via kurser, vejledninger og rådgivningstilbud

Overordnet set er det interessant, at i stort set alle spørgsmålene i spørgeskemaet angående støtte, administration og dialog med kommunen svarer en stor del af foreningerne "ved ikke" eller "hverken/eller". Det tyder på, at foreningerne ikke har meget dialog med Kultur- og Fritidsforvaltningen. Der er dog meget store forskelle på foreningerne. De små foreninger svarer markant oftere "ved ikke" til disse spørgsmål (generelt ca. 50 % af foreningerne), mens ingen af de store foreninger svarer "ved ikke". Der er ingen signifikant forskel i forhold til, hvor mange år foreningerne har eksisteret.

Generelt er der tilfredshed med den økonomiske støtte og rådgivning fra forvaltningen blandt de foreninger, der har taget stilling til spørgsmålene. 32 % mener dog, at de administrative krav kræver for meget tid af de frivillige, men næsten ligeså mange (27 %) er uenige i dette.

Samlet set har Københavns Kommune udbetalt 2.675.000 kr. i medlemstilskud og 4.213.500 kr. i lokaletilskud til kulturforeningerne i 2016.

GØR ADMINISTRATION LETTERE FOR DE FRIVILLIGE

Selvom administration ikke scorer højt som et særligt udfordret område i spørgeskemaundersøgelsen, har det på de to workshops fyldt meget for foreningerne. Især har deltagerne peget på, at det er svært at finde frivillige til at varetage dette område. Nogle foreninger oplever indrapportering ved regnskab og tilskudsansøgninger som nem, mens andre mener, at ansøgningskemaerne er svære at gennemskue, og at bookingsystemet fremstår gammeldags og er tungt at arbejde med. For at lette den administrative byrde foreslås det at:

- Optimere de digitale løsninger til bl.a. at snakke bedre sammen samt strømline ansøgningskrav og skemaer
- Gøre det lettere at booke offentlige lokaler (fx på skoler) til større arrangementer, hvor der er brug for flere lokaler på én gang
- Lade være med at indføre nedskæringer, som er administrativt besværlige
- Stille et simpelt regnskabsprogram til rådighed for foreningerne

ÆNDRE ALDERSGRÆNSEN FOR MEDLEMSTILSKUD TIL 30 ÅR

Flere foreninger har nævnt, at det er et problem, at aldersgrænsen for medlemstilskud er 25 år. Kulturforeningerne oplever, at en stor del af deres medlemmer er 20-30 år, og at det især er de ældre medlemmer i denne gruppe, som bidrager til foreningens virke og oplæringen af nye medlemmer. Ved at sætte aldersgrænsen op er der større incitament til at fastholde de 25-30-årige. Desuden er der en administrativ udfordring, fordi medlemmer i alderen 25-30 år tæller med i DUFs registrering. Konkret foreslås det derfor:

- At sætte aldersgrænsen for medlemstilskud op til 30 år

UDVIKLINGSPULJEN FOR BØRN OG UNGE MERE I SPIL

Et særligt fokusområde i spørgeskemaet er Udviklingspuljen for børn og unge. Her angiver 15 foreninger (34,1 %), at de har søgt puljen, mens 29 foreninger (66 %) ikke har søgt den. Det er primært de yngre foreninger, der har søgt puljen. Blandt de foreninger, der har søgt puljen, er der generelt stor tilfredshed med puljens formål, ansøgningsprocedure og rådgivning. Blandt de foreninger, der ikke har søgt puljen, angiver 38 %, at de ikke har haft behov, mens 24 % ikke har søgt puljen, fordi det var for administrativt besværligt. 59 % savner mere info og rådgivning om puljen.

Fem kulturforeninger har søgt Udviklingspuljen i 2016 og fået bevilget samlet 655.470 kr.

På de afholdte workshops pointerede flere, at Udviklingspuljen fungerer godt for dem, der kender den, men at det for nye potentielle ansøgere kan være svært at gennemskue, hvad man kan søge til. Konkret foreslås det:

- At ansøgningsskemaet til Udviklingspuljen lægges elektronisk på hjemmesiden, så den bliver mere tilgængelig. Skemaet skal gøres lettere og mere nuanceret ift. kulturforeninger
- At der bliver bedre mulighed for at søge støtte til flerårige projekter i Udviklingspuljen (fx som en "trappemodel", hvor tilskuddet reguleres år efter år)
- At der lægges eksempler på ansøgninger til inspiration på hjemmesiden

Det skal i denne forbindelse nævnes, at der sideløbende med denne analyse er foretaget ændringer i retningslinjerne for Udviklingspuljen, som skal gøre det lettere at søge puljen. Disse nye retningslinjer blev godkendt på Folkeoplysningsudvalgets møde d. 5. december 2016.

MERE RÅDGIVNING OG VIDEN TIL FORENINGERNE

På de to workshops er det blevet nævnt, at det ofte er en tilfældighed, hvis foreningerne opdager, hvordan man løser administrative opgaver, finder lokaler mv. Der er behov for mere systematisk rådgivning til foreningerne. Herunder efterspørges også bedre oversigter og standardiserede løsninger, som er lette at bruge. Dette er særligt relevant for nye foreninger, og som det tidligere er nævnt, er det kendetegnende for kulturforeningerne, at der ofte kommer nye foreninger til. Konkret foreslås det:

- At afholde flere temamøder for foreningerne (fx om faciliteter, rekruttering, Udviklingspuljen)
- At etablere en foreningsportal, der samler info og tilbud (lokaleoversigt, frister)
- At give en pakke med værktøjer og/eller en "Foreningernes ABC" til nye foreninger
- At have et årshjul med frister på hjemmesiden
- At etablere flere rådgivningstilbud som er let tilgængelige for foreningerne

Ovenstående forslag kan enten placeres i Fritid KBH eller i organisationen Kultur KBH. Muligheden for at inddrage kulturhusene er også blevet nævnt.

I forhold til rådgivning i forbindelse med puljer kan det konstateres, at ingen kulturforeninger har søgt midler i klubhuspuljen i 2016, mens kun to foreninger har søgt puljen til ledertilskud i 2016. Det peger på et behov for at informere og vejlede kulturforeningerne mere om puljer generelt.

MEDLEMMER OG FRIVILLIGE

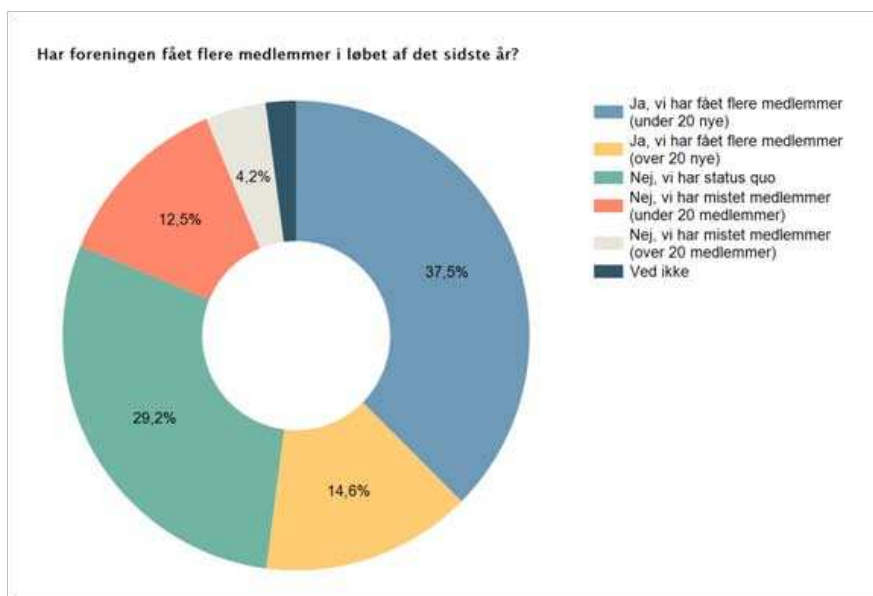
Anbefalinger i forhold til medlemmer og frivillige

- Der bør gøres en særlig indsats for at inddrage udsatte børn og unge, bl.a. ved at give mulighed for frikontingent

GODE ERFARINGER MED AT TILTRÆKKE MEDLEMMER

Medlemmer og frivillige er nogle af de områder, som foreningerne oplever som mest velfungerende. Foreningerne oplever, at medlemmerne gerne vil "rejse" til aktiviteten, og flere foreninger ser sig som Københavner-foreninger, som ikke nødvendigvis er knyttet til et bestemt lokalområde.

Størstedelen af foreningerne i spørgeskemaet har fået flere medlemmer inden for det sidste år. Kun otte foreninger ud af 48 har decideret mistet medlemmer. Denne tendens ses som beskrevet også i statistikken på medlemsindberetningerne siden 2009.

Det er primært de små foreninger (op til 50 medlemmer) og de store foreninger (over 200 medlemmer), der er vokset. Kigger man på hvilken type forening, der er vokset, er knap 78 % af de foreninger, der laver litteratur, film og billedkunst vokset det seneste år. Det samme gælder for knap 69 % af danseforeningerne, 57 % af musikforeningerne og 56 % af de foreninger, der laver teater, performance og rollespil.

Foreningerne er også blevet spurgt til en række udsagn i forhold til deres aktiviteter. 87 % er enige i, at det er let at holde høj kvalitet i aktiviteterne, mens 59,6 % er enige i, at de har ressourcer til at udvikle nye aktiviteter og tiltag. 30 % mener, at de har brug for hjælp til at udvikle deres aktiviteter.

Kigger man på de forskellige muligheder for at rekruttere medlemmer via Kultur- og Fritidsforvaltningens indsatser, ses det, at 15 kulturforeninger har deltaget på FerieCamp i 2016, mens 7 kulturforeninger har samarbejdet med FritidsGuiderne i 2016. 8 kulturforeninger har søgt samarbejdspuljen til skole/foreningssamarbejder i 2016 og fået samlet 533.750 kr. Flere foreninger fremhævede på de to workshops, at de har positive erfaringer med skolesamarbejde i forhold til at tiltrække nye børne- og ungdomsmedlemmer.

FLERE UDSATTE BØRN MED

Der er dog en udfordring i forhold til børn i de udsatte områder af byen, som kan have svært ved at betale de relativt høje kontingenter i kulturforeningerne, eller som foreningerne ikke har et særligt øje for at inddrage. Nogle foreninger efterspørger mere inspiration til at inddrage disse børn, og konkret foreslås der:

- En pulje til frikontingent til udsatte børn og unge

FRA "MEDLEM" TIL "DELTAGER"

På de to workshops er der også blevet talt om det dilemma, at mange kulturforeningers aktiviteter kan være event-prægede. Her er deltagerne med et par gange, men de melder sig ikke ind som deciderede medlemmer. Det efterspørgeres, at det kommunale system i højere grad tager hensyn til denne type deltagere og på sigt arbejder med andre typer medlemskaber end den eksisterende forståelse, hvor et foreningsmedlem skal betale kontingent og melde sig ind over en længere periode.

DET ER LET AT REKRUTTERE OG FASTHOLDE FRIVILLIGE OG INSTRUKTØRER GENERELT

I spørgeskemaet erklærer 63,6 % sig enige i, at det er let at rekruttere de rigtige frivillige/ instruktører, og 61,3 % angiver, at det er let at fastholde de frivillige. Der er kun relativt få foreninger (22,8 %), der har brug for hjælp til at arbejde med de frivillige/instruktørerne.

Halvdelen af foreningerne svarer "ved ikke" til spørgsmålet, om der er tilstrækkelig økonomisk støtte til lederkurser i kommunen, hvilket indikerer, at de kulturelle foreninger ikke benytter denne ordning i særlig høj grad. Der er udbetalt tilskud til lederkurser til fem kulturforeninger i 2016, og de har modtaget samlet 93.711 kr.

Det er kun et fåtal, der mener, at antallet af frivillige/instruktører i foreningen begrænser foreningerne i at få flere medlemmer eller indgå samarbejde i lokalområdet. Man kan konkludere, at foreningerne overordnet set ikke har de store udfordringer vedrørende frivillige /instruktører. På de to workshops udtrykte foreningerne generelt gode erfaringer med at tiltrække og fastholde frivillige bl.a. via netværk, personlig opfordring, inddragelse af forældre mv. Dog oplever nogle foreninger også en stor udskiftning blandt de frivillige i en storby som København.

ADMINISTRATIVE OPGAVER ER EN STOR UDFORDRING FOR DE FRIVILLIGE

Foreningerne påpeger dog ganske enstemmigt, at det svært at finde frivillige til de administrative opgaver. Desuden nævner flere, at det kan være svært at engagere de frivillige bestyrelsesmedlemmer. Foreningsstrukturen kan opleves som en "spændetrøje", når man som forening tvinges til at have bestemte bestyrelsesposter mv. Foreningerne anbefaler, at man i fremtiden kigger på, om det er muligt at løse op for foreningsstrukturen.

En del foreninger har valgt at lønne administrativt personale og ser dette som en absolut nødvendighed. Desuden har foreningerne en række forslag til, hvordan det kan blive lettere at være frivillig med administrative opgaver. Disse forslag lægger sig tæt op af anbefalingerne i forbindelse med støtte og administration og behandles derfor i dette afsnit. Her skal det blot anbefales generelt, at der gøres en indsats for at gøre det lettere at være frivillig med administrative opgaver.

DILEMMAET MELLEMLØNNEDE OG FRIVILLIGE

Nedenstående tabel viser, hvem der står for foreningernes aktiviteter. Det har været muligt at sætte flere krydser.

	Procent	Antal
Frivillige	57 %	26
Frivillige, der modtager skattefrit honorar	22 %	10
Instruktører, der modtager løn (timebaseret)	35 %	16
Instruktører, der modtager løn (fastansatte)	7 %	3
Andet	9 %	4
Respondenter		46

Som det ses, engagerer kulturforeningerne både frivillige og instruktører, der modtager en form for honorar eller timebaseret løn. På den ene workshop blev det nævnt, at det kan være et dilemma både at have lønnede medarbejdere og frivillige, og man kan være i tvivl om, hvordan man som forening styrer dette bedst. Det blev også pointeret, at selvom der er lønnede kræfter i foreningerne, er disse ikke særligt højt betalt, og man er derfor helt afhængig af, at de samtidig er meget engagerede og lægger frivillige timer ved siden af.

SAMARBEJDE OG ORGANISERING

Anbefalinger i forhold til samarbejde og organisering

- Samarbejde på tværs af foreningerne skal styrkes via bl.a. erfaringsudveksling, viden og netværk
- Foreningerne bør understøttes i at samarbejde om at løfte administrative opgaver i fællesskab
- Muligheden for at søge støtte til etablering af nye foreninger i Udviklingspuljen skal bevares

TILFREDSHED MED LOKALT SAMARBEJDE

61 % af foreningerne i spørgeskemaet angiver, at de samarbejder med lokale aktører (skoler, andre foreninger, kulturhuse, boligområder mv.), og 73 % angiver, at de føler sig godt rustet til samarbejdet. Ca. en tredjedel af foreningerne (30 %) mener, at der mangler økonomisk støtte til samarbejdsprojekter, hvilket kan hænge sammen med foreningernes manglende kendskab til Udviklingspuljen for børn og unge.

BEHOV FOR MERE SAMARBEJDE MELLEML KULTURFORENINGERNE

På begge workshops efterspurgte foreningerne dog et netværk, hvor kulturforeningerne kan mødes på tværs af aktiviteter og skabe et fællesskab. Netværket vil medvirke til, at foreningerne udveksler erfaringer og får mere viden om fx relevante puljer og foreningssystemer, og at deres frivillige opkvalificeres. Der er også et stort potentiale i at samarbejde om specifikke aktiviteter eller større arrangementer. Desuden kan netværket betyde, at foreningerne kan hjælpe hinanden med at løse praktiske problemer med fx opbevaring af udstyr, deling af lokaler mv. Endelig kan repræsentanter for netværket være med til at sætte fokus på kulturforeningerne samlet set over for politikere mv. Det anbefales derfor:

- At der etableres et styrket samarbejde på tværs af foreningerne, bl.a. med fokus på erfaringsudveksling, viden og netværk

KulturKBH er blevet fremhævet som en god løsning på en stærkere organisering blandt kulturforeningerne. Folkeoplysningsudvalget bevilgede oktober 2013 i alt 590.000 kr. til at opstarte KulturKBH som et netværk for kulturforeningerne. I oktober 2016 bevilgede Folkeoplysningsudvalget yderligere 300.000 kr. årligt til KulturKBH i 2016-2018. KulturKBH skal i denne periode afholde netværksmøder/kurser for foreningerne og tilbyde konkret rådgivning og sparring.

POTENTIALE I SAMARBEJDE OM ADMINISTRATIVE OPGAVER

Der er som beskrevet tidligere mange små kulturforeninger og en relativ stor udskiftning blandt foreningerne. Samtidig opleves de administrative opgaver som den største byrde for de frivillige. Dette tyder på, at der kunne være potentialer i, at foreningerne arbejder mere sammen for at lette de frivilliges arbejde og bevare kontinuitet blandt foreningerne. Fx kunne der med fordel samarbejdes om at løse administrative opgaver. Konkret foreslås det at:

- Foreningerne understøttes i at etablere samarbejder om at løfte administrative opgaver i fællesskab

FRA SELVORGANISERET GRUPPE TIL FOLKEOPLYSENDE KULTURFORENING

Udover de folkeoplysende kulturforeninger, som er den primære målgruppe for denne analyse, findes der på kulturområdet i København en række selvorganiserede grupper. Disse grupper føler ofte selv, at de ikke passer ind i "foreningskassen", eller at prædikatet som folkeoplysende forening er en spændetrøje, som tillige er administrativ bøvlet.

Det er klart, at disse grupper selv skal vælge, om de vil være folkeoplysende foreninger eller ej, men det lader til, at der hersker en del misforståelser om det folkeoplysende i kulturmiljøet. Derved går en stor gruppe kulturskabere glip af de fordele, som folkeoplysende foreninger har. Både i kulturhusene og hos KulturKBH kan det være relevant at arbejde videre med, hvordan man bedst muligt gør de selvorganiserede kulturskabere opmærksomme på det folkeoplysende område.

Som en case her kan nævnes foreningen VINK, som er gået fra at være en selvorganiseret gruppe til en godkendt folkeoplysende forening via støtte fra KulturKBH. Behovet for at etablere sig som forening opstod, da antallet af frivillige oversteg 50, og da foreningen fik flere aktiviteter støttet af diverse fonde. Ifølge foreningens bestyrelse har det at blive en godkendt folkeoplysende forening betydet, at der er skabt et skelet for, at foreningen kan vokse, og at aktiviteterne kan forankres i en organisation frem for på enkelte personer. Desuden er beslutningerne blevet en del af en demokratisk proces, og det økonomiske ansvar er fordelt på flere personer og derved lettere at administrere. Endelig har foreningen fået et "stempel", der giver troværdighed blandt samarbejdspartnere. Siden etableringen som folkeoplysende forening har VINK fået over 100 frivillige og en række nye aktiviteter.

Udviklingspuljen for børn og unge giver i øjeblikket mulighed for at søge midler til at etablere nye folkeoplysende foreninger, hvilket er en stor hjælp i forhold til ovenstående proces. Det anbefales derfor:

- At muligheden for at søge støtte til etablering af nye foreninger i Udviklingspuljen bevares

5. ANBEFALINGER DER GÅR IGEN PÅ TVÆRS AF SPEJDER/ SAMRÅDS- OG KULTURFORENINGER

Sideløbende med analysen af kulturforeningerne har der været foretaget en lignende analyse af spejder- og samrådsforeningerne i København. Anbefalinger herfra beskrives i en særskilt rapport. Nedenfor listes de forslag, som går igen i begge analyser.

Anbefalinger og forslag fra både spejder/samråds- og kulturforeninger:

Faciliteter:

- Foreningsegnede faciliteter i nye byområder – herunder tidligere inddragelse i processen
- Bedre opbevaringsmuligheder i offentlige faciliteter

Støtte og administration:

- Forenkling af administrationen ved at gøre de digitale systemer lettere at arbejde med
- Mere og synligere foreningsrådgivning
- Mere og synligere hjælp til nye foreninger
- Mere og synligere rådgivning og målrettet info om Udviklingspuljen for børn og unge

Medlemmer:

- Behov for støtte til at inddrage udsatte børn og unge

6. ANALYSENS METODER

Analysen bygger på flere forskellige metoder: en spørgeskemaundersøgelse, to workshops og fire interviews. Nedenfor beskrives de enkelte metoder.

Der har været nedsat en følgegruppe, som har mødtes løbende i processen og kommet med inputs til metoderne og indholdet. Følgegruppen har bestået af Jesper Clausson fra Vink og Anders Berner fra Rollespilsfabrikken og Folkeoplysningsudvalget.

SPØRGESKEMA-UNDERSØGELSE

Spørgeskemaet er sendt ud til i alt 97 kulturforeninger, der er registreret i Københavns Kommune. To foreninger har afvist at svare spørgeskemaet, mens to foreninger ikke har opgivet den rigtige email-adresse. Der er 48 foreninger, der har besvaret spørgeskemaet (heraf har 44 besvaret det til ende, men alle svar er medtaget i statistikken). Dette giver en svarprocent på 49 %. Ønskes en oversigt over spørgsmålene i spørgeskemaet kan Fritid KBH kontaktes via g24j@kff.kk.dk.

WORKSHOPS

Der har været afholdt to workshops med deltagelse af henholdsvis 11 og 18 deltagere. Invitationen blev sendt ud til alle kulturforeninger, der er registreret i Københavns kommune, og deltagerne var frivillige eller ansatte fra foreningerne. I alt 18 forskellige foreninger har været repræsenteret ved de to workshops.

I den første workshop var der fokus på at brede en vifte af forskellige perspektiver ud. Målet var at få så mange konkrete forslag og ideer på banen, og at høre de mange varierende fortællinger om det at være frivillig forening. I den anden workshop var formålet at snævre feltet lidt ind for at kvalificere de mange ideer, gøre dem mere skarpe og tydelige og ikke mindst prioritere i dem. På baggrund heraf blev udarbejdet en af de anbefalinger, som præsenteres i denne rapport.

INTERVIEWS

Der er foretaget alt fire interviews. To interviews har været med to kulturinstitutioner i Københavns Kommune (Amager Kultur og DIT:KBH) om deres indtryk af og samarbejde med kulturforeningerne i deres lokalområde. Ét interview har været med teaterorganisationen DATS som et eksempel på en hovedorganisation for en type kulturforeninger. Endelig har et interview været med foreningen VINK som en case på en gruppe selvorganiserede kulturskabere, der har valgt at blive folkeoplysende forening.

